

Usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 22.02.2007, sp. zn. 10 To 34/2007, ECLI:CZ:KSHK:2007:10.TO.34.2007.1

Číslo: 34/2008

Právní věta: Účast obhájce na slyšení obviněného před rozhodnutím o dalším trvání vazby je nutno považovat za účast na jednání před soudem ve smyslu ustanovení § 11 odst. 1 písm. g) vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Za tento úkon právní služby tedy náleží odměna obhájci v plné výši.

Soud: Krajský soud v Hradci Králové

Datum rozhodnutí: 22.02.2007

Spisová značka: 10 To 34/2007

Číslo rozhodnutí: 34

Číslo sešitu: 6

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Odměna ustanoveného obhájce

Předpisy: § 11 odst. 1 písm. g) předpisu č. 177/1996Sb.
§ 151 odst. 3 tr. ř.

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Krajský soud ke stížnosti obhájce Mgr. M. R., v trestní věci odsouzeného Š. Š., zrušil usnesení Okresního soudu v Hradci Králové ze dne 9. 1. 2007, sp. zn. 6 T 29/2005, a sám nově rozhodl o výši odměny a náhrady hotových výdajů ustanoveného obhájce.

Z o d ů v o d n ě n í :

Napadeným usnesením rozhodl okresní soud tak, že podle § 151 odst. 3 tr. ř. přiznal jmenovanému obhájci odměnu ve výši 35 910 Kč, náhradu hotových výdajů – paušální náhradu 1800 Kč, náhradu za promeškaný čas 100 Kč a náhradu daně z přidané hodnoty ve výši 7184 Kč. Dále zamítl návrh obhájce na přiznání odměny ve výši 6875 Kč, paušální náhrady hotových výdajů 75 Kč a náhrady daně z přidané hodnoty 1320 Kč. Rozhodl tak v podstatě s odůvodněním, že kromě opravy určitých nepřesností (matematických chyb) zkrátí částku požadovanou obhájcem proto, že pokud se obhájce zúčastnil slyšení obviněného ve dnech 6. 1., 12. 4., 3. 6. a 14. 6. 2005, nejedná se o účast na jednání před soudem ve smyslu § 11 odst. 1 písm. g) vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů, a obhájci proto za účast při těchto úkonech náleží odměna ve výši jedné poloviny mimosmluvní odměny – podle § 11 odst. 2 písm. f), odst. 3 citované vyhlášky.

Proti tomuto usnesení podal obhájce v zákonné lhůtě stížnost, ve které uznal matematickou chybu ve

výpočtu, napadl však uvedený názor okresního soudu s tím, že účast obhájce na slyšení obžalovaného ve vazbě, činěném před rozhodnutím soudu o trvání vazby, je nutno naopak posuzovat jako účast obhájce při úkonu podle § 11 odst. 1 písm. g) vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů, neboť se jedná o úkon konaný soudem. Zkrácení odměny na jednu polovinu ve smyslu § 11 odst. 2 vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů, zde není na místě. Stěžovatel se odvolává i na současnou judikaturu s tím, že jeho právní názor potvrdil i Vrchní soud v Praze ve svém usnesení ze dne 27. 7. 2006, sp. zn. 10 To 62/2006, jehož některé části stěžovatel ke stížnosti přiložil a navrhl, aby mu byla přiznána odměna za zmíněné úkony v plné výši a na to navazující zvýšení náhrady daně z přidané hodnoty.

Z podnětu podané stížnosti přezkoumal krajský soud podle § 147 odst. 1 tr. ř. správnost výroku napadeného usnesení i řízení, které mu předcházelo, a dospěl k závěru, že stížnost obhájce je důvodná.

Okresní soud správně vycházel ze situace, kdy obhájce vykonal ve věci úkony v rozsahu tak, jak byla za ně odměna přiznána, a vznikly mu i další náklady uvedené v napadeném usnesení. Obhájce byl odsouzenému ustanoven z důvodu nutné obhajoby, neboť odsouzený (tehdy obviněný) nevyužil práva zvolit si obhájce a obhájce mu nebyl zvolen ani jinou oprávněnou osobou. Podle § 151 odst. 2 tr. ř. má ustanovený obhájce vůči státu nárok na odměnu a náhradu hotových výdajů podle zvláštního předpisu, jímž je vyhláška č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů. V tomto směru lze v podrobnostech odkázat na odůvodnění napadeného usnesení, když v otázce rozsahu úkonů ani obecné výše odměny za jednotlivé úkony v tomto řízení ve smyslu § 10 a § 12 odst. 4 citované vyhlášky nebyly vzneseny námitky.

Okresní soud však pochybil, pokud obhájci nepřiznal za zmíněné čtyři úkony právní služby spočívající v účasti obhájce na slyšení obviněného před rozhodnutím o dalším trvání vazby odměnu v plné výši podle § 11 odst. 1 písm. g) vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Především je třeba odkázat na judikaturu Ústavního soudu týkající se problematiky osobního slyšení dotčené osoby při rozhodování o vazbě. V nálezu sp. zn. I. Ús 573/02 tento soud konstatoval, že „Právo obviněného být slyšen v kontradiktorním řízení, v němž je přezkoumávána zákonnost dalšího trvání vazby, patří mezi základní institucionální záruky spravedlnosti řízení o pokračování či skončení omezení osobní svobody. Pokud v takovém řízení není umožněno slyšení obviněného, dochází v případě následného pokračování vazby k ústavně nepřijatelnému omezení svobody (čl. 8 odst. 2 Listiny a čl. 5 odst. 4 Úmluvy o ochraně lidských práv a svobod, dále jen Úmluvy)“. Obdobně v nálezu sp. zn. [I. Ús 161/04](#) Ústavní soud vyslovil, že podle § 5 odst. 4 Úmluvy „je třeba při rozhodování o pokračování omezení osobní svobody zajistit slyšení dotčené osoby.“

Ústavní soud nicméně ve svých rozhodnutích rovněž konstatoval, že tyto shora citované nálezy Ústavního soudu nelze interpretovat tak, že absence ústního slyšení v řízení, ve kterém je rozhodováno o dalším trvání vazby, sama o sobě znamená vždy porušení ústavně zaručených práv a svobod. Např. v rozhodnutí sp. zn. [IV. Ús 239/04](#) Ústavní soud shledal, že „jak z článku 5 odst. 4 Úmluvy, tak ani z výše uvedeného nálezu ve věci sp. zn. [I. Ús 573/02](#), nelze dovodit povinnost automaticky ve všech případech rozhodování o dalším trvání vazby (tj. s výjimkou prvotního rozhodování soudu o vzetí do vazby ve smyslu čl. 5 Úmluvy) plně respektovat záruky spravedlivého trestního procesu zakotvené v čl. 6 Úmluvy. Opačný výklad by byl ryzím formalismem, byť je nepochybné, že i v těchto případech procesní záruky nesmějí být výrazně nižší, než jsou garance, které poskytuje čl. 6 odst. 1 Úmluvy. Je jisté, že při každém dalším rozhodování o zákonnosti zbavení osobní svobody může dotčená osoba vznést požadavek, aby jí bylo umožněno být před rozhodnutím soudu osobně slyšena. Takový požadavek musí být relevantní, tj. splňovat jisté kvalitativní náležitosti, a tudíž minimálně z něho musí být zřejmá konkrétní fakta, která se nezdají ani nepravděpodobná ani bezvýznamná, mající pro rozhodování soudu význam a jež nelze objasnit jinak,

než osobním slyšením. Zda takové slyšení soud akceptuje či nikoliv, záleží plně na jeho úvaze“.

Podle závěrů Ústavního soudu uvedených v rozhodnutí sp. zn. [I. ÚS 3097/07](#) ze shora uvedených názorů jím dříve vyslovených vyplývá, „že není povinností soudu konat automaticky slyšení vazebně stíhaného při každém rozhodování o dalším trvání vazby, příp. při rozhodování o žádosti obviněného o propuštění z vazby na svobodu. Pouze slyšení obviněného soudem předtím, než je rozhodováno o jeho stížnosti proti usnesení státního zástupce o dalším trvání vazby, je vždy nutné (viz nález sp. zn. [Pl. ÚS 45/04](#)). Účelem slyšení je totiž především zajištění toho, aby byl soud při svém rozhodování bezprostředně seznámen s argumenty a námitkami obviněného. V ostatních případech při každém rozhodování o zákonnosti zbavení osobní svobody může dotčená osoba vznést požadavek, aby jí bylo umožněno být před rozhodnutím soudu osobně slyšena, ale z takového požadavku musí být zřejmá konkrétní fakta, která nejsou ani nepravděpodobná ani bezvýznamná a jež nelze objasnit jinak než osobním slyšením. Zda takové slyšení soud akceptuje či nikoliv, záleží plně na jeho úvaze. Soud, který nevyhoví takovému požadavku, pak musí v odůvodnění svého rozhodnutí uvést, jaké důvody k odepření slyšení vedly“.

Jakkoli není v rámci tohoto rozhodnutí stížnostního soudu prostor řešit otázku důsledného respektování uvedených závěrů ústavního soudu k otázce slyšení obviněného a vyloučení mechanického provádění značného počtu slyšení obviněného v průběhu trestního řízení některými soudy, je nutno zdůraznit, že vzhledem k závažnosti otázek, které se při tomto jednání v odůvodněných případech slyšení řeší, jejich důsledkům pro omezení osobní svobody obviněného a z toho vyplývajícím nárokům na kvalitu obhajoby (obhájce má zde obvyklá obhajovací práva jako kladení dotazů, přednášení vyjádření k předmětu jednání apod.) je nutno tento úkon považovat za jednání soudu ve smyslu ustanovení § 11 odst. 1 písm. g) vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Stejný závěr vyplývá také ze systematického výkladu jejího ustanovení § 11. Na rozdíl od úpravy písemných podání zde není rozlišována účast na jednání ve věci samé a na jednáních ostatních, nýbrž účast na jednání soudu obecně a zvlášť pouze účast na jednání, respektive zastupování při jednání, jde-li o výkon rozhodnutí (§ 11 odst. 2 písm. e) a účast při jednání, při kterém došlo pouze k vyhlášení rozhodnutí (§ 11 odst. 2 písm. f). Výlučně ve dvou posledně uvedených případech – a o ty v daném sporu nejde – náleží obhájci odměna pouze ve výši jedné poloviny, zatímco v ostatních případech tedy náleží odměna v plné výši.

Z těchto důvodů bylo stížnosti obhájce vyhověno. Protože však rozhodnutí o přiznání odměny a náhrady hotových výdajů považuje krajský soud za jeden celek, který jako celek také nabývá právní moci, bylo nutno napadené usnesení podle § 149 odst. 1 písm. a) tr. ř. zrušit v celém rozsahu a nově rozhodnout, jak shora uvedeno, přičemž krajský soud pro úplnost dodává, že nepovažuje za potřebné samostatným výrokem rozhodovat o zamítnutí zbývajících částí návrhu obhájce, když takový další výrok nemá oporu v trestním řádu.